

Sygn. akt IV CK 415/05

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 9 czerwca 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Grzelka

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego

"S." M. S. – J. K. Spółki Jawnej w M.

przeciwko M. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 czerwca 2006 r.,

kasacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 19 maja 2004 r.,

oddala kasację

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 12 stycznia 2004 r. oddalił powództwo o zapłatę wniesione przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „S.” M. S. i J. K. Spółkę Jawną przeciwko pozwanemu M. S. Sąd ten ustalił, że nakazem zapłaty z dnia 3 października 2000 r., wydanym przez Sąd Rejonowy w B., zasądzono na rzecz strony powodowej od Spółki z o. o. „E.” w G. kwotę 8 969,64 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. Na podstawie tego nakazu zapłaty zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, które zostało w 2002 r. umorzone wobec bezskuteczności egzekucji. Pozwany pełnił funkcję prezesa zarządu spółki „E.” do 7 września 1999 r. Od dnia 20 czerwca 2000 r. jest likwidatorem tej spółki, która wobec spółki „H.” w S. posiada wymagalną wierzytelność w kwocie 585 474,85 zł. Spółka „E.” posiada zobowiązania sięgające 210 000 zł. w zakresie należności głównej. Są one spłacane nieregularnie wobec braku środków na ten cel. W ocenie Sądu pierwszej instancji pozwany jako likwidator spółki ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 299 k.s.h., tak jak członek zarządu. Jednakże pozwany wskazał na majątek spółki umożliwiający zaspokojenie wierzyciela. W tej sytuacji powód nie wykazał w sposób dostateczny, że egzekucja przeciwko tej spółce była bezskuteczna, a powództwo należało uznać za przedwczesne, skoro powód nie wyczerpał możliwości prowadzenia egzekucji.

Sąd Okręgowy w G. po rozpoznaniu apelacji powoda oddalił ją wyrokiem z dnia 19 maja 2004 r., podzielając ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego apelacją wyroku. Sąd drugiej instancji przyjął, że powód nie wykazał, aby w czasie, gdy pozwany był członkiem zarządu, zaistniał stan uzasadniający zgłoszenie przez niego wniosku o upadłość spółki oraz aby w tym czasie powstało zobowiązanie stwierdzone tytułem wykonawczym, który stanowił podstawę wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Wyłączało to odpowiedzialność pozwanego jako członka zarządu spółki na podstawie art. 299 k.s.h. Treść tego przepisu nie zezwala na jego stosowanie do odpowiedzialności likwidatora spółki. Tym samym apelacja oparta o zarzut naruszenia art. 299 k.s.h. była

nieuzasadniona. Strona powodowa nie wykazała zaś istnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanego określonych w art. 415 k.c. Przemawiało to za oddaleniem apelacji, jako pozbawionej uzasadnionych podstaw. Strona powodowa w kasacji powołała zarzuty naruszenia prawa materialnego:

- art. 280 k.s.h. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że do likwidatorów spółki z o.o. nie ma zastosowania art. 299 k.s.h.
- art. 299 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie w sprawie.

W oparciu o te zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wyrażony w kasacji pogląd skarżącego, że art. 299 k.s.h. znajduje zastosowanie do odpowiedzialności osób pełniących funkcję likwidatora spółki z ograniczoną odpowiedzialnością opiera się o twierdzenie, że decyduje o tym treść art. 280 k.s.h. Przepis ten istotnie odsyła do stosowania wobec likwidatorów przepisów dotyczących członków zarządu. Nie można jednak pominąć, że nie jest to odesłanie w pełnym zakresie, co wynika już z tego przepisu. Przewiduje on bowiem, że do likwidatorów stosuje się przepisy dotyczące członków zarządu, chyba że przepisy rozdziału, w którym przepis ten został zamieszczony (rozdziału 6 Działu I, Tytułu III k.s.h. noszącego tytuł rozwiązanie i likwidacja spółki), stanowią inaczej. Funkcją tych przepisów jest głównie określenie przyczyn rozwiązania i likwidacji spółki oraz modyfikacja zasad zarządzania spółką w sytuacji powołania likwidatora. W literaturze podkreśla się przy tym, że stosowanie przepisów o członkach zarządu do likwidatorów może mieć charakter jedynie odpowiedni i nie są oni organami spółki w rozumieniu teorii organów. Art. 299 k.s.h. regulujący odpowiedzialność odszkodowawczą członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością został umieszczony w odrębnym rozdziale, dotyczącym odpowiedzialności odszkodowawczej. Wymaga też podkreślenia, że reguluje on w sposób szczególny odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania spółki, wobec jej wierzycieli. Jest to odpowiedzialność o charakterze subsydiarnym, uzupełniająca odpowiedzialność samej spółki. Kwestii tych nie można pominąć przy ocenie, czy art. 299 k.s.h. może znaleźć zastosowanie także do odpowiedzialności

likwidatorów, których status i pełniona funkcja jest inna niż członków zarządu spółki. Należy mieć również na uwadze, że w kodeksie spółek handlowych zostały zamieszczone przepisy szczególne regulujące wprost odpowiedzialność likwidatorów i członków zarządu na tych samych zasadach. W art. 293 § 1 k.s.h. przewidziano przykładowo odpowiedzialność odszkodowawczą członków zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej i likwidatorów wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami umowy spółki. Podobną zasadę dotyczącą odpowiedzialności karnej za działanie na szkodę spółki przewiduje art. 585 k.s.h. Z kolei art. 586 k.s.h. wprowadził odpowiedzialność karną członków zarządu i likwidatorów za zaniechanie zgłoszenia wniosku o upadłość spółki. Odpowiedzialności karnej likwidatorów i członków zarządu dotyczą również art. 588, 589, 594 i 595 k.s.h. Powyższe przykłady wskazują, że w przypadkach, w których ustawodawca dostrzegł podstawy do zrównania zasad odpowiedzialności członków zarządu i likwidatorów uwzględnił to w przepisach regulujących tę odpowiedzialność. Fakt zaś, że nie uczynił podobnie w przypadku art. 299 k.s.h. przemawia za oceną, że nie było jego zamiarem wprowadzenie odpowiedzialności likwidatorów za zobowiązania spółki na takich samych zasadach jak dla członków zarządu i jest to regulacja szczególna odnosząca się wyłącznie do członków zarządu. Z przyczyn wyżej wskazanych należało przyjąć, że treść art. 280 k.s.h. nie stanowi uzasadnienia dla stwierdzenia, że likwidatorzy, podobnie jak członkowie zarządu ponoszą odpowiedzialność na podstawie art. 299 k.s.h. Podniesiony w kasacji strony powodowej zarzut naruszenia art. 280 i 299 k.s.h. był zatem nieuzasadniony i skarga ta podlegała oddaleniu na podstawie art. 393¹⁶ k.p.c.